

Vardas _____

Klasė _____

Pavardė _____

Turinys

I. Pažinti save

1. Ar galiu suprasti save?	2
2. Banguojantys jausmai	4
3. Saugau sveikatą = saugau save	6
4. Sprendimus priima ne tik žmogus	8
PLIUS Man svarbus daiktas	9
Įsivertinimas	10

II. Pažinti kitą

5. Pasitikėti kitu	12
6. Būti šalia kito	14
7. Kai kitas atrodo svetimas	16
8. Nepažįstamieji skaitmeninėje erdvėje	18
PLIUS Interviu su keliautoju	20
Įsivertinimas	22

III. Aš esu bendruomenės dalis

9. Šeimos šventės	24
10. Populiaru ar teisinga?	26
11. Aš, tu, mes visi	28
12. Informacija: augina ar klaidina?	30
PLIUS Bendruomenės	32
Įsivertinimas	34

IV. Gamta ir aš

13. Ar žmogus turėtų prisiimti atsakomybę už gamtą?	36
14. Aš ir gyvūnija. Ką žinai apie gyvūnų teises?	38
15. Pasaulinės ekologinės problemos – žmogaus atsakomybė?	40
16. Žmogaus pėdsakas planetoje	42
PLIUS Ką žinai apie gyvūnų apsaugą?	44
Įsivertinimas	46

Iliustracijų šaltiniai	48
------------------------------	----

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Projekto vadovas Rytas Šalna

Autoriai: Sigita Šilingaitė, Gintaras Inta

Kalbos redaktorė Vaida Tunaitienė

Dizainerė ir maketuotoja Indrė Salanginaitė

Viršelio autorė Indrė Salanginaitė

© Sigita Šilingaitė, Gintaras Inta

© Leidykla „Briedis“, 2026

ISBN 978-609-494-299-0

Ar galiu suprasti save?

1 Kas kuria mane?

Pagalvok apie įvairias veiklas, kurios skatina tave tobulėti, daro įtaką tavo asmenybei. Pasamprotauk, kas labiau formuoja žmogaus asmenybę: jo paties sprendimai ar aplinka. Savo mintis pagrįsk pavyzdžiais.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 Iš chaoso į tvarką

Kartais kai kurios gyvenimo situacijos atrodo nevertingos, nesusijusios, tačiau, pakeitus požiūrį, tos pačios situacijos atsiskleidžia naujai ir įgauna prasmę. Perskaityk duotus žodžius, kol kas jų visuma – tik beprasmis chaosas. Suteik jiems prasmę ir sukurk rišlią pasakojimą. Stenkis panaudoti kuo daugiau pasiūlytų žodžių.

pasirinkimas	pasitikėjimas	laisvė
klaida	atsakomybė	kūryba
drąsa	vienatvė	iššūkis
pokytis	pagalba	motyvacija
draugystė	augimas	svajonė
tikslas	patirtis	viltis
abejonė	kantrybė	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Žinai ar nežinai?

Ką iki šios akimirkos jau atradai apie save, o kokie klausimai dar lieka neatsakyti? Į mėlyną laukelį surašyk tuos dalykus, kuriuos apie save jau žinai (pavyzdžiui, akių spalva). Į žalią – tai, ko apie save dar nežinai arba dėl ko galbūt abejoji (pavyzdžiui, koks tavo talentas).

.....

.....

.....

.....

.....

?! Kodėl žmogus kur kas daugiau dalykų apie save gali nežinoti, nei žinoti?

.....

.....

.....

Prisimink situaciją, kada pavyko drąsiai priimti savo nežinojimą. Kaip tuomet jauteisi?

.....

.....

.....

.....

4 Suskirstyk sąvokas

Perskaityk sąvokas ir įvertink, kurios savybės padeda žmogui augti, tobulėti ir siekti tikslų, o kurios trukdo pasitikėti savimi, veikti ir kurti savo gyvenimą. Suskirstyk sąvokas į pasiūlytas grupes (pabrauk sąvoką žalia arba ruda spalva).

savikūra

Atsakomybė, atidėliojimas, motyvacija, baimė, pasitikėjimas savimi, nepasitikėjimas savimi, abejonė, augimas, pasyvumas, kūrybiškumas, laukimas, neryžtingumas, drąsa, vengimas, smalsumas, apatija, tikslas, pasidavimas, normų ardymas, ryžtingumas, kuklumas, iniciatyvumas.

savęs
nuvertinimas

?! Kurios sąvokos tinka abiem grupėms? Kodėl taip manai?

.....

.....

.....

.....

.....

14–15 p.

Sprendimus priima ne tik žmogus

1 Ištaisyk algoritmą

- a) Algoritmas turi padėti atrinkti į keramikos būrelį norinčius užsirašyti mokinius. Perskaityk užduotį ir apibrauk tą algoritmo variantą, kuris nepažeidžia etikos principų. Paaiškink, kodėl taip pasirinkai.

2.

Jei mokinys yra berniukas → priimti į būrelį.

Jei mokinys nėra berniukas → nepriimti.

1.

Jei vietų mažai → atrinkti pagal motyvaciją.

Jei mokinys nėra berniukas → nepriimti.

Jei mokinys domisi keramika → priimti į būrelį.

3.

Jei mokinys nori mokytis keramikos → priimti į būrelį.

Jei mokinys domisi keramika → priimti į būrelį.

Jei vietų mažai → atrinkti pagal motyvaciją.

- b) Pagalvok, kaip turi būti parašytas algoritmas, pagal kurį dirbtinis intelektas galėtų suformuluoti etiškus ir nediskriminuojančius sprendimus. Užbaik teiginį.

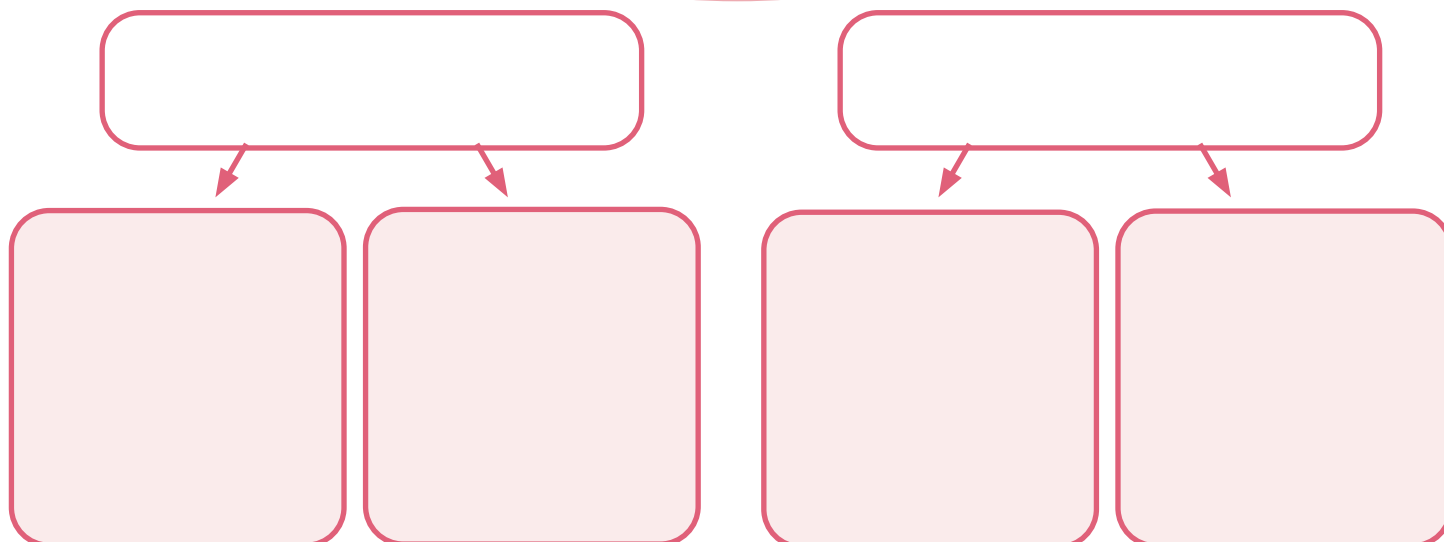
„Algoritmas turi atrinkti pagal,
bet ne pagal“

2 Elgesio pasekmės skaitmeninėje erdvėje

Sukurk minčių žemėlapią apie elgesio pasekmes internete. Parašyk bent du galimus skirtingus sprendimus, kuriuos priimtum aprašomoje situacijoje, ir jų pasekmes.

Situacija: draugas parašė nemandagų komentarą internete.

Draugas parašė nemandagų
komentarą internete.

1 Kūrybiškai panaudoti daiktus

Ar daiktai turi apibrėžtą paskirtį? O gal užtenka pakeisti požiūrį į daiktą ir jo panaudojimo galimybės taps beveik neribotos? Prie kiekvieno daikto parašyk tris būdus, kaip neįprastai būtų galima jį panaudoti.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 Daiktai pasakoja istorijas

Paieškok namuose kokio nors seno daikto. Išsiaiškink, kaip jis pateko į jūsų namus, su kokiomis tavo šeimos istorijomis yra susijęs. Nupiešk šį daiktą ir parašyk trumpą pasakojimą „Jei [pasirinktas daiktas] galėtų kalbėti...“

.....

.....

.....

An illustration of an open book with two blank, lined pages. The pages are cream-colored with horizontal blue ruling lines. The book has a dark brown cover visible at the edges. The central binding is visible, showing the spine area. The overall style is clean and minimalist.

- 😊 **Puikiai** – viską supratau ir galiu paaiškinti kitiems.
- 😊 **Gera** – beveik viską supratau, bet negaliu paaiškinti kitiems.
- 😐 **Patenkinamai** – ne viską supratau, turiu dar pamokyti.
- 😞 **Silpnai** – buvo sunku, nesupratau, turiu konsultotis su mokytoju.

1 Ko išmokau?

1 Ar galiu suprasti save? 8–9 p.

- a) Paaiškinu, kokią reikšmę mano tobulėjimui turi mano paties sprendimai.
- b) Pateikiu pavyzdžių, kokią įtaką mano tobulėjimui turi kiti žmonės.
- c) Analizuoju, ką jau žinau apie save ir dėl ko nesu tikras. Pateikiu pavyzdžių.

😊	😊	😐	😞

2 Banguojantys jausmai 10–11 p.

- a) Atpažįstu ir tinkamais būdais išreiškiu emocijas.
- b) Nurodau, į ką galiu kreiptis pagalbos, jei nesuvaldau kylančių emocijų.
- c) Pavyzdžiais parodau, kaip įvairios emocijos susijusios tarpusavyje.

3 Saugau sveikatą = saugau save 12–13 p.

- a) Sudėliojau savo sveikų įpročių piramidę.
- b) Atsirenku mano sveikatai palankesnius produktus.
- c) Pateikiu pavyzdžių, kaip pernelyg ilgas buvimas virtualiojoje erdvėje gali pakenkti mano sveikatai.

4 Sprendimus priima ne tik žmogus 14–15 p.

- a) Apibūdinu, kokias pasekmes gali turėti diskriminuojantis elgesys.
- b) Pateikiu nediskriminuojančio elgesio pavyzdžių.
- c) Paaiškinu, kokias pasekmes gali turėti nekorektiškos žinutės parašymas skaitmeninėje erdvėje.

PLIUS Man svarbus daiktas 16–18 p.

- a) Pateikiu kūrybiškų sprendimų, kiek daug paskirčių gali turėti tas pats daiktas.
- b) Susipažįstu su savo šeimos (giminės) istorija.
- c) Pateikiu pavyzdžių, su kokiomis istorijomis gali būti susiję įvairūs daiktai iš praeities.

Skyriaus refleksija

Šis vaizdas simbolizuoja mokymosi kelią, vedantį į naujas žinias ir patirtis. Tu – keliautojas šiame kelyje. Kuprinėje užrašyk tris dalykus, kuriuos išmokai ar sužinojai šiame skyriuje. Ant kalnų užrašyk tris dalykus, kuriuos norėtum pasiekti, o upėje – tris dalykus, kuriuos reflektavai mokydamasis šio skyriaus temas.

